

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Agenția Achiziții Publice

Raport

privind exercitarea atribuțiilor de monitorizare

de către Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2024

Exercitarea atribuțiilor de monitorizare de către Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2024

În conformitate cu prevederile art. 10 lit. c) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, art. 87¹ alin. (2) lit. b) din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale și pct. 71 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 870/2022, Agenția Achiziții Publice (Agenția) monitorizează conformitatea desfășurării procedurilor de achiziție publică și efectuează analiza sistemului de achiziții publice.

Scopul monitorizării:

- prevenirea și combaterea fraudelor și abaterilor de la legislația din domeniul achizițiilor publice/sectoriale;
- consolidarea capacităților pentru autoritățile/entitățile contractante și dezvoltarea abilităților mediului de afaceri în domeniul achizițiilor publice/sectoriale;
- sporirea eficienței sistemului de achiziții publice/sectoriale;
- creșterea nivelului de transparență și responsabilitate a autorităților/ entităților contractante;
- Identificarea riscurilor și lacunelor din sistemul de achiziții publice/sectoriale și propunerea de soluții pentru remedierea acestora.

Obiectivele monitorizării:

- evaluarea conformității desfășurării procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică/sectorială în vederea prevenirii și combaterii încălcării normelor privind achizițiile publice/sectoriale;
- identificarea neconformităților sistemice și înaintarea propunerilor de îmbunătățire a cadrului procedural și normativ din domeniu;
- diseminarea informațiilor relevante în domeniu;
- sistematizarea informațiilor pentru evaluarea funcționării sistemului național de achiziții publice/sectoriale și eficientizarea acestuia;
- Aplicarea sancțiunilor contravenționale în cazul identificării încălcărilor legislației în conformitate cu prevederile art. 327¹ din Codul Contravențional al Republicii Moldova, pentru a responsabiliza autoritățile contractante și operatorii economici.

Desfășurarea activităților de monitorizare și realizarea obiectivelor stabilite este exercitată de către Direcția monitorizare din cadrul Agenției.

Procesul de identificare, prevenire și combatere a încălcării normelor privind achizițiile publice/sectoriale se realizează prin examinarea informațiilor, documentelor și actelor întocmite/emise de către autoritățile/entitățile contractante aferente procedurilor de atribuire și de executare a contractelor de achiziție. Astfel, în vederea realizării procesului de monitorizare au fost desfășurate următoarele activități:

- ✓ Colectarea, înregistrarea și analiza informațiilor/documentelor publicate în cadrul sistemului informațional SIA „RSAP” (MTender) și disponibile în zona publică pe portalul guvernamental <https://mtender.gov.md>;
- ✓ Recepționarea, înregistrarea și analiza informațiilor, scrisorilor și a documentelor transmise Agenției de către autoritățile/entitățile contractante pe suport de hârtie sau prin intermediul e-mail-lui: bap@tender.gov.md;

Drept rezultat al activităților sus-menționate, în cazul identificării erorilor și neconformităților de ordin formal sau nesubstanțiale, Agenția a informat autoritățile/entitățile contractante în vederea înlăturării neajunsurilor și/sau corectarea acestora.

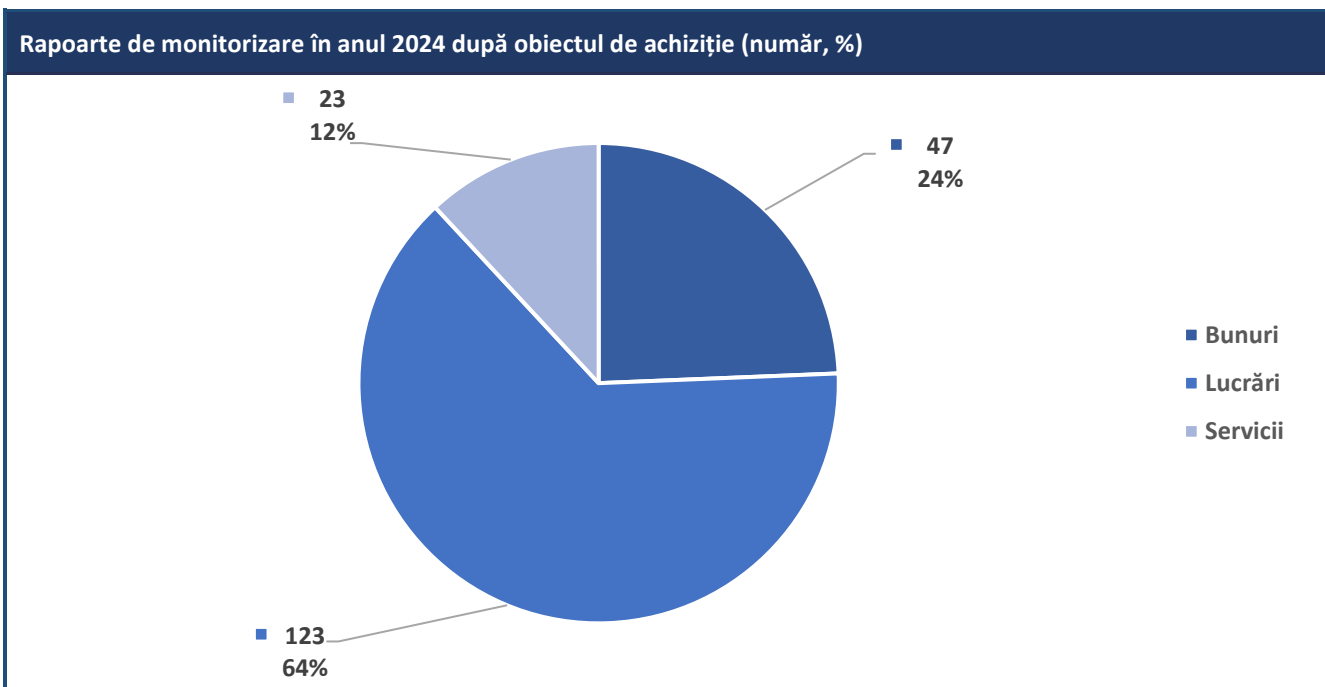
În cazul identificării abaterilor de la legislație și încălcarea principiilor achizițiilor publice/sectoriale, Agenția a întocmit rapoarte de monitorizare și a informat autoritățile/entitățile contractante referitor la constatările depistate și soluțiile de remediere. Rapoartele de monitorizare individuale sunt transmise cu titlu de recomandare, care nu exonerează de răspundere autoritățile/entitățile contractante în raport cu acțiunile și deciziile adoptate de acestea în procesul de atribuire și/sau modificare a contractelor de achiziție, precum și în legătură cu executarea contractului de achiziție în conformitate cu legislația în vigoare. Ulterior, la procedurile de achiziții publice/sectoriale pentru care au fost întocmite rapoarte de monitorizare, acțiunile întreprinse de către autoritățile/entitățile contractante au fost supravegheate de către Agenție.

De asemenea, în cazurile în care au fost constatate încălcări ale legislației și abateri grave, Agenția a aplicat sancțiuni contravenționale în conformitate cu art. 327¹ din Codul Contravențional al Republicii Moldova, care vizează sancțiuni pentru faptele ce încalcă regulile privind desfășurarea procedurilor de achiziții publice.

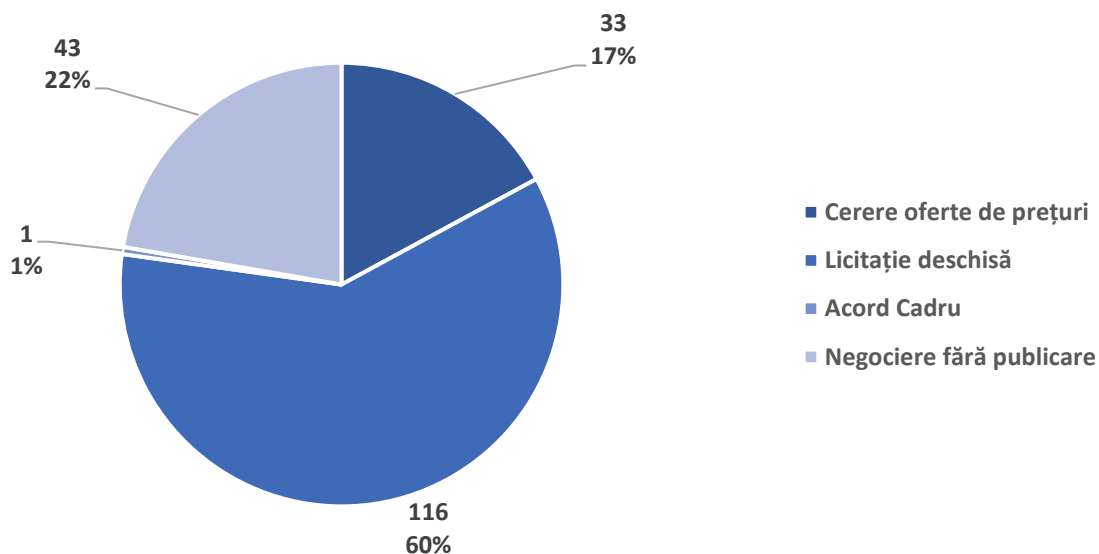
Activitatea de monitorizare constă în verificarea conformității documentelor întocmite de către autoritățile/entitățile contractante aferente procedurilor de achiziție (corectitudinea stabilirii cerințelor de calificare, criteriilor de atribuire, a specificațiilor tehnice conform prevederilor legislației, respectarea regulilor de transparență, a termenilor de publicare ș.a.), precum și verificarea conformității desfășurării procedurii de achiziție și evaluarea corectitudinii deciziilor autorităților/entităților contractante referitoare la atribuirea contractelor de achiziție sau de anulare a procedurii de achiziție (verificarea ofertelor operatorilor economici și corespunderii cu cerințele obligatorii stabilite în documentația de atribuire, respectarea cerințelor aferente comunicării, verificarea motivelor de descalificare/respingere a ofertelor sau de anulare a procedurii de achiziție, respectarea principiilor achizițiilor publice/sectoriale, etc). De asemenea, Agenția monitorizează procesele de modificare a contractelor de achiziție publică/sectoriale și de respectare a normelor legislative în cazul achizițiilor suplimentare.

Potrivit legislației din domeniu, procedurile de achiziție publică se desfășoară cu utilizarea Documentului Unic de Achiziție European. Respectiv, pentru realizarea monitorizării conformității desfășurării procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică Agenția are acces limitat la documentele aferente ofertelor operatorilor economici (documentele de calificare și selecție) prezentate prin intermediul SIA „RSAP” (MTender), precum și a altor informații/documente aferente procesului de examinare, evaluare și comparare a ofertelor. În acest fel, monitorizarea se realizează în baza documentelor disponibile în cadrul sistemului electronic care nu permit realizarea unei monitorizări complete a legalității acțiunilor întreprinse de către autoritățile contractante (cum ar fi calificarea operatorilor economici și corectitudinea deciziei de atribuire a contractelor de achiziție publică) sau omisiunile acestora.

Drept urmare, pentru neajunsurile/abaterile depistate în procesul de monitorizare, **în perioada anului 2024** au fost întocmite **193 rapoarte de monitorizare**, după cum urmează în diagramele de mai jos:

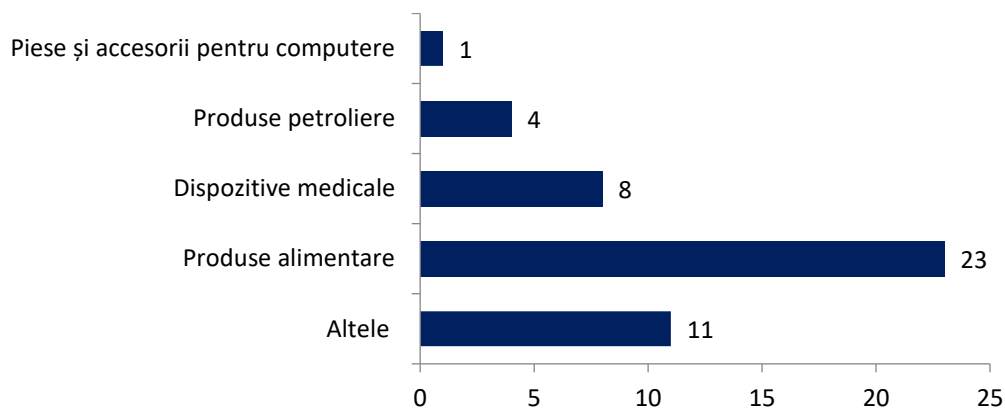

Rapoarte de monitorizare în anul 2024, după tipul procedurii de achiziție (număr, %)

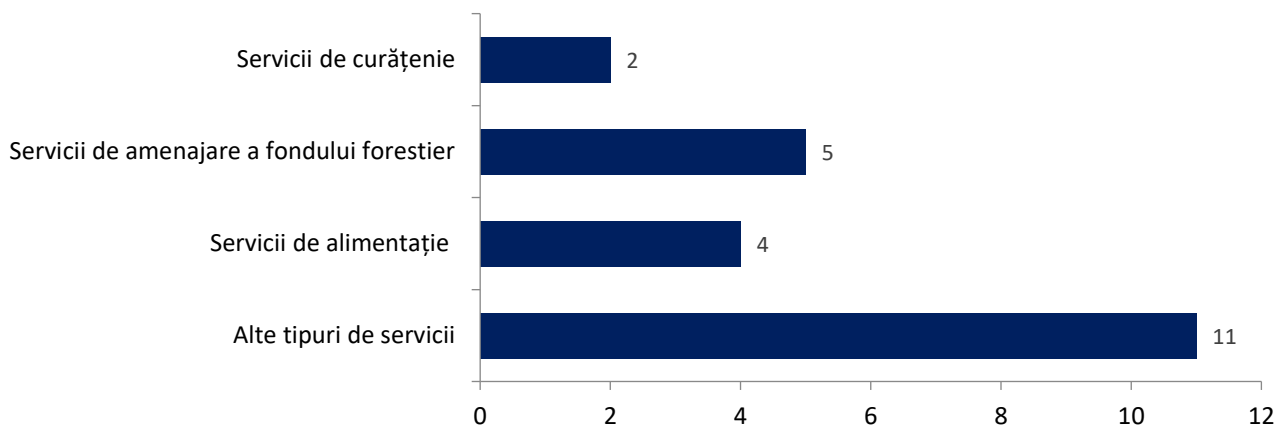

Rapoartele de monitorizare întocmite după obiectul achiziției, se detaliază conform următoarelor diagrame:

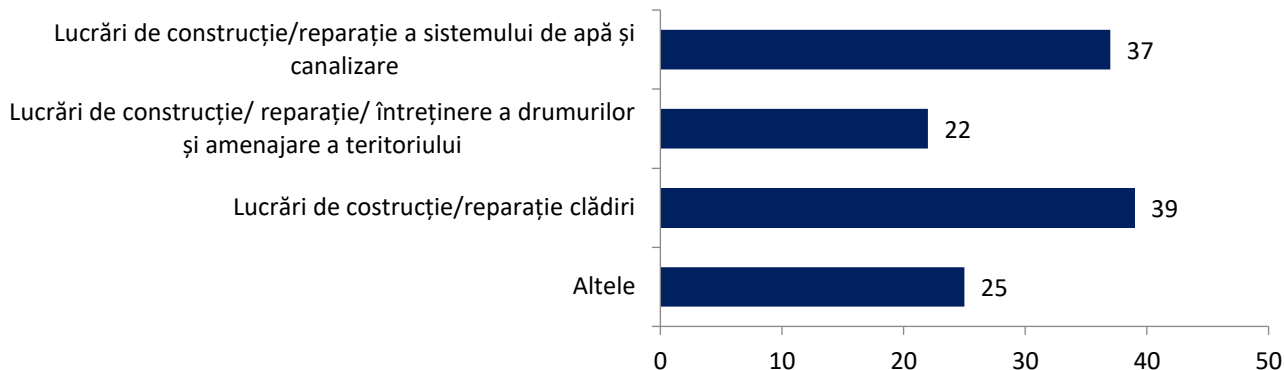
Rapoarte de monitorizare în anul 2024 după obiectul achiziției - bunuri (număr)

Rapoarte de monitorizare în anul 2024 după obiectul achiziției - servicii (număr)

Rapoarte de monitorizare în anul 2024 după obiectul achiziției – lucrări (număr)

Cele mai frecvente abateri depistate la etapa de inițiere și desfășurare a procedurilor de achiziție monitorizate sunt prezentate în **Tabelul nr. 1**.

Tabelul nr.1. Cele mai frecvente abateri de la legislație din domeniul achizițiilor publice în perioada anului 2024

Nr.	Abateri	Număr de proceduri
1.	Nerespectarea prevederilor legale privind cerințele de calificare	63
2.	Nerespectarea prevederilor legale privind modificarea contractelor	60
3.	Neîntocmirea și nepublicarea anunțurilor de intenție în B.A.P.	54
4.	Neplanificarea achizițiilor publice sau planificarea acestora cu încălcarea prevederilor actelor normative	50
5.	Nerespectarea prevederilor legale privind garanția de bună execuție	44
6.	Nerespectarea prevederilor legale privind garanția pentru ofertă	41
7.	Nerespectarea cerințelor privind desfășurarea procedurii de NFP	36
8.	DUAЕ incomplet sau completat necorespunzător	31
9.	Necompletarea, completarea defectuoasă sau discriminatorie a cerințelor în anunțul de participare sau documentația de atribuire	29
10.	Nerespectarea prevederilor legale privind criteriul de atribuire aplicat	17
11.	Cerințele din invitația/anunțul de participare, DUAЕ și/sau documentația de atribuire nu sunt corelate	13
12.	Nerespectarea regulilor privind descrierea bunurilor, lucrărilor, serviciilor	12
13.	Documentația de atribuire incompletă sau completată necorespunzător	11
14.	Stabilirea unor factori de evaluare nerelevanți și/sau necuantificabili și/sau fără precizarea algoritmului de calcul	11
15.	Aplicarea eronată a tipului procedurii de achiziție	9
16.	Nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea termenului de depunere a ofertelor	9

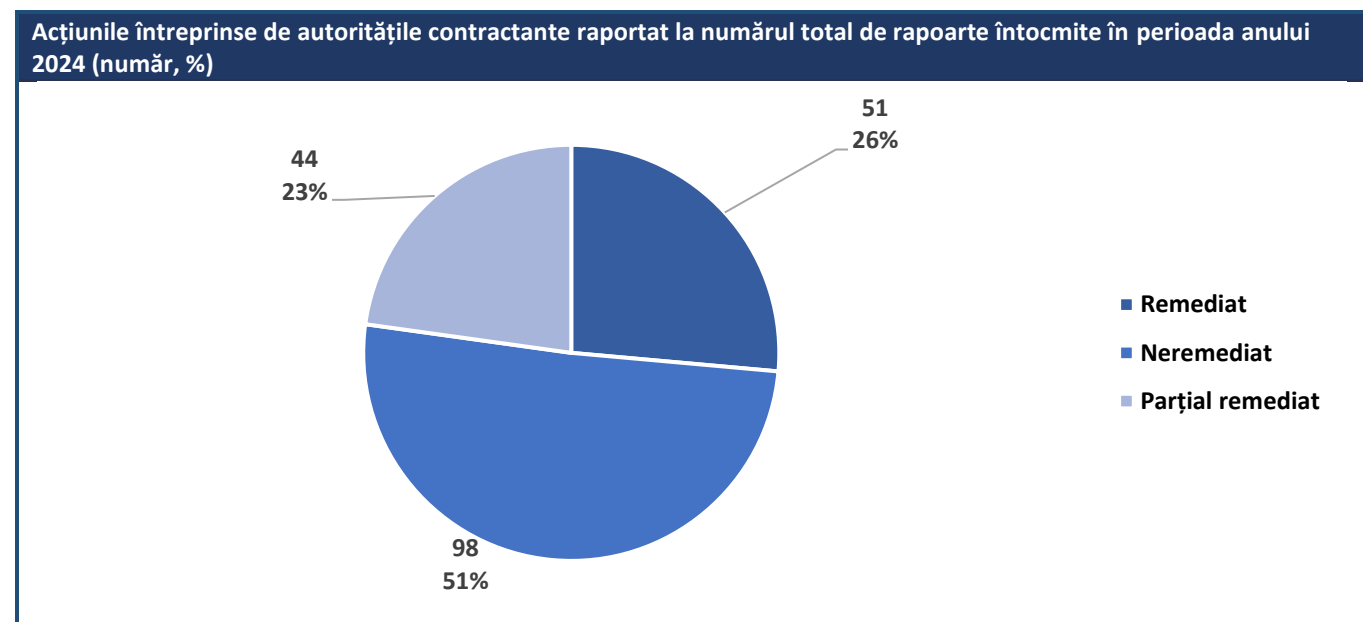
Nr.	Abateri	Număr de proceduri
17.	Lipsa documentației de atribuire	8
18.	Nerespectarea cerințelor privind aplicarea licitației electronice	8
19.	Altele	23

Ulterior, au fost supravegheate acțiunile întreprinse de către autoritățile contractante urmare a recepționării rapoartelor de monitorizare (**Tabelul nr. 2**).

Tabelul nr.2. Rezultatul acțiunilor întreprinse de către autoritățile contractante urmare a rapoartelor de monitorizare în perioada anului 2024

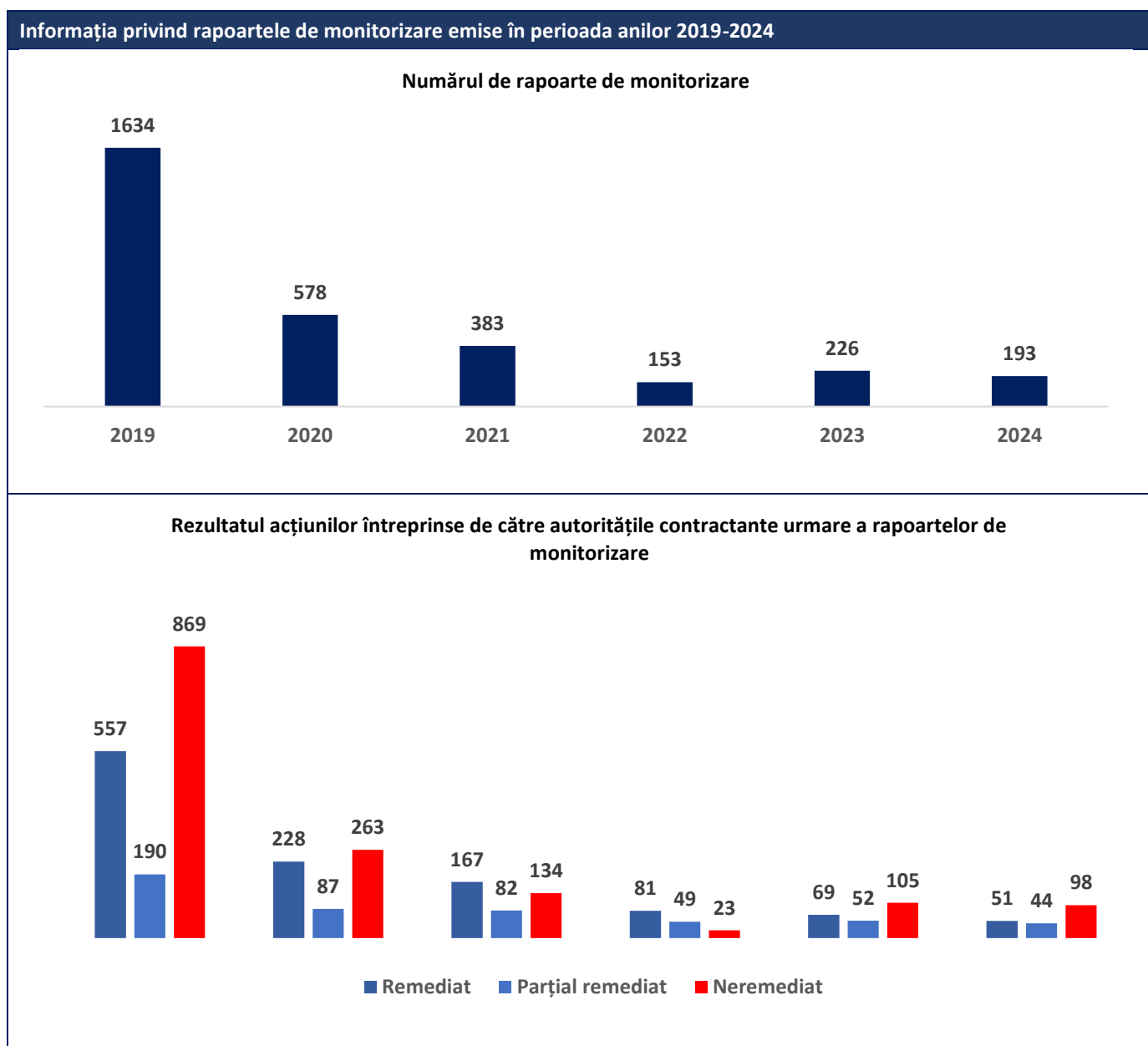
Acțiunile întreprinse	Documentația de atribuire		Rezultatele procedurii de atribuire/ modificare a contractelor		Total	
	număr	%	număr	%	număr	%
1	2	3	4	5	6	7
Remediat	24	27	27	26	51	26
Neremediat	47	52	51	50	98	51
Parțial remediat	19	21	25	24	44	23
Total	90	100	103	100	193	100

Rezultatul acțiunilor întreprinse de către autoritățile contractante este prezentat în diagrama de mai jos:

Drept urmare, se constată că doar pentru **26%** dintre procedurile de achiziție desfășurate cu diverse abateri de la legislație, neajunsurile depistate au fost înlăturate în totalitate. Celelalte proceduri de achiziție au fost finalizate cu abateri de la prevederile legale, corespunzător, fiind afectat întregul proces de derulare a procedurii de achiziție și încălcarea principiilor achizițiilor publice.

Informația privind evoluția rapoartelor de monitorizare emise în perioada anilor 2019-2024 se prezintă astfel:

Aplicarea sancțiunilor contravenționale

În anul 2024, Agenția Achiziții Publice a desfășurat o monitorizare tematică la patru autorități contractante: Direcția Educație, Tineret și Sport din sectoarele Ciocana, Buiucani, Centru și Botanica. Scopul acestei acțiuni a fost evaluarea eficienței utilizării banilor publici și respectarea prevederilor legale în procesul de achiziții.

În urma verificărilor, s-a constatat divizarea achizițiilor publice prin încheierea mai multor contracte de valoare mică pentru aceleași obiecte de achiziție. Această practică contravine normelor în vigoare și afectează transparența și competitivitatea procesului de achiziții publice.

Ca urmare a acestor constatări, au fost inițiate procese contravenționale, iar persoanele responsabile din cadrul instituțiilor vizate au fost sancționate conform legislației în vigoare.

Referitor la aplicarea contravențiilor, pe parcursul anului 2024, Agenția Achiziții Publice a inițiat 15 procese contravenționale în domeniul achizițiilor publice, dintre care 12 s-au finalizat cu aplicarea sancțiunilor contravenționale. În cadrul activității de monitorizare, în partea ce ține de aplicarea sancțiunilor, Agenția a examinat un număr de 653 de achiziții publice, identificând diverse abateri de la prevederile legale.

Dintre cele 12 sancțiuni aplicate, 10 au fost impuse în conformitate cu art. 327¹ alin. (3) din Codul Contravențional al Republicii Moldova. Aceste sancțiuni au vizat, neplanificarea sau planificarea defectuoasă a achizițiilor publice, precum și divizarea artificială a acestora prin încheierea unor contracte separate de valoare mică, cu scopul evitării aplicării procedurilor legale corespunzătoare, 1 contravenție a fost aplicată în conformitate cu art. 327¹ alin. (4) din Codul Contravențional al Republicii Moldova, văzând restricționarea accesului operatorilor economici la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice.

Pentru încălcarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă Agenției Achiziții Publice, a fost aplicată o singură contravenție în conformitate cu prevederile art. 327¹ alin. (1) din Codul Contravențional al Republicii Moldova.

